

Jaarverslag 2019

Inhoud

1.	Algemene gegevens	1
1.1	Bestuur stichting Natuurpodium Brabantse Wal	1
1.2	Directie en personeel	1
1.3	Vrijwilligers en overige medewerkers	1
1.3	Raad van Advies Natuurpodium.....	2
1.4	Locatie bezoekerscentrum Natuurpodium	2
1.5	Leerbedrijf	2
1.6	ANBI-status.....	2
2.	Beleid en beheer	2
2.1	Missie en visie	2
2.2.	Doelstellingen.....	3
2.3	Monitoring en sturing	5
3.	Verslag activiteiten 2019.....	5
3.1	Programma scholen.....	5
3.2	Programma recreanten	6
3.3	Organisatie	6
3.4	Positionering.....	7
3.5	Bezoekerscentrum.....	7
4	Financiën	8

1. Algemene gegevens

Naam:	Stichting Natuurpodium Brabantse Wal
Datum oprichting:	14 april 2015
KvK:	63109085
Bank:	NL 36 RABO 0303 1019 03 (Rabobank)
Correspondentie adres:	Boslustweg 1, 4624 RB Bergen op Zoom
E-mail:	info@natuurpodium.nl
Telefoon:	(0164) 256 387
Website:	www.natuurpodium.nl
Facebook:	facebook.com/natuurpodium

1.1 Bestuur stichting Natuurpodium Brabantse Wal

Het bestuur bestaat per 31 december 2019 uit:

- Mw. drs. Y. (Yvonne) Kammeijer-Luycks, voorzitter
- Dhr. C. Daleboudt, penningmeester
- Mw. I.J.M. Oerlemans-de Groot, secretaris
- Dhr. drs J.J.M.(Jean-Jacques) Mulleman lid

De taakverdeling van het bestuur was eind 2019 als volgt:

- Y. Kammeijer   Onderwijs
- C. Daleboudt   Financiën
- J. Mulleman   Relatiebeheer
- I.J.M. Oerlemans-de Groot   Personeel & Organisatie

De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden voor Stichting Natuurpodium Brabantse Wal (*vanaf hier: het Natuurpodium*)

1.2 Directie en personeel

Directeur is de heer R. Deliën. Hij is verantwoordelijk voor de dagelijkse strategische en operationele aansturing en heeft de volgende taakgebieden:

- Strategie & beleid
- Onderwijs & Educatie
- Projecten
- Bezoekerscentrum en collectie
- Publieksontvangst en -begeleiding
- PR & Communicatie
- Personeel & organisatie
- Financiën en administratie

Projectleider is dhr. M. Rutten. Op 1 augustus 2019 is de adviseur Onderwijs & Educatie, mw. L. Blummel-Akerboom, in dienst gekomen.

1.3 Vrijwilligers en overige medewerkers

De overige taakgebieden worden door de directeur i.s.m. vrijwilligers ingevuld. De vrijwilligers ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Er worden trainingen voor deskundigheidsbevordering aangeboden waar ze kosteloos gebruik van kunnen maken. Voor uiteenlopende externe trainingen wordt een deel van de kosten vergoed. Er is een vaste stageplek en reïntegratieplek beschikbaar.

1.3 Raad van Advies Natuurpodium

Op 31/12/2019 bestond de Raad van Advies uit de volgende leden met expertisegebieden:

Mw. E. Bakker	-	Onderwijs
Dhr. W. Ruis	-	Natuureducatie
Dhr. J. de Lange	-	Bedrijfsleven
Dhr. E. Kuijpers	-	PR / Marketing

De leden van de Raad van Advies hebben kennis van de Brabantse Wal, maar hun blik is breder zodat ze van buiten naar binnen kunnen redeneren. Zij leveren de volgende input aan het bestuur:

- ontwikkelingen en trends binnen de betreffende expertisegebieden (inspiratie);
- toetsen van strategische koers van het Natuurpodium (spiegelen);
- verbinden met relevante personen en organisaties (netwerk).

1.4 Locatie bezoekerscentrum Natuurpodium

Het bezoekerscentrum is gevestigd in de Natuurpoort Lievensberg aan de Boslustweg 1 te Bergen op Zoom. Daarnaast maakt het Natuurpodium gebruik van het bezoekerscentrum Kraaijenberg aan de Fianestraat 21 in Bergen op Zoom aan het Markiezaatsmeer; dit bezoekerscentrum is van de Stichting Het Brabants Landschap.

1.5 Leerbedrijf

De Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) heeft het Natuurpodium erkend als leerbedrijf voor de MBO-opleidingen:

- Zelfstandig medewerker Leisure & hospitality niveau 3
- Onderzoeker leefomgeving niveau 4

1.6 ANBI-status

De Stichting Natuurpodium heeft de ANBI status.

2. Beleid en beheer

2.1 Missie en visie

In 2019 in de strategische visie 'Kompas 2020 – 2023' vastgesteld.

In het Kompas 2020 – 2023 is een voorwoord van de wethouder Duurzaamheid van de gemeente Bergen op Zoom en directeur Brabants Landschap, als vertegenwoordigers van onze moederorganisaties, opgenomen. De missie van het Natuurpodium is om kennis en waardering over natuur en duurzaamheid in de eigen omgeving te vergroten bij de bewoners en bezoekers van de Brabantse Wal waardoor zij goed voor hun lokale omgeving zullen zorgen; het bevorderen van duurzaam denken en handelen. De primaire doelgroepen zijn kinderen in de leeftijd van 4 – 16 jaar.

In de visie staat ontdekken en (onder)zoeken in de natuur en in de buurt centraal. Kinderen leren waarnemen, maar leren ook over hun eigen verantwoordelijkheid. Door de kinderen te activeren worden zij de nieuwe kennishouders en een bewuste generatie die ook de volwassenen zal beïnvloeden. Oud leert van jong. Het bezoekerscentrum vormt de toegangspoort en vertrekpunt om het natuurgebied Provinciaal Landschap De Brabantse Wal te ontdekken.

Het Natuurpodium vertaalt duurzaamheid naar alledaagse vragen en situaties:

- Natuur en duurzaamheid dichtbij brengen
- Leren door ontdekken en beleven in de natuur
- Binnen, buiten en thuis verbinden

Het educatief programma bestaat uit een onderwijsprogramma, projecten, campagnes, bezoekerscentrum, recreatieve producten en advisering aan derden. We bereiken onze doelgroep (4 – 16 jaar) via leerkrachten, gezinnen/families en wijkorganisaties.

2.2. Doelstellingen

In de zomer 2018 zijn de speerpunten voor het schooljaar 2018-19 vastgesteld door het bestuur. De speerpunten zijn gekoppeld aan de functies en taakgebieden die wij voor onze dagelijkse organisatie hebben benoemd. Rapportage heeft plaatsgevonden in de periodieke bestuursvergaderingen met behulp van de “stand-van-zaken-sheet”. In november 2019 heeft de evaluatie plaatsgevonden.

Prioriteiten 2018-19:

Expositie

- Huidige expo op basisniveau houden
In één gang zijn we begonnen met de herinrichting, daar zijn twee hotspots gerealiseerd. De overige expo-onderdelen zijn verplaatst naar de andere gang. Door het beëindigen van de samenwerking met Noblestreet zijn drie touchscreens offline gegaan en is het onderhoud van de silhouetdieren vervallen. Dit wordt gecompenseerd door digitale spellen in de nieuwe hotspots.
- Ieder kwartaal een wisselexpo's en/of seizoenhoek realiseren
Doorlopend tonen we de werkstukken van schoolklassen uit de workshops Natuurlijk Schilderen en Bioplastic. Per kwartaal een nieuwe wisselexpo is uitgesteld vanwege de herinrichting.

Onderwijsprogramma

Status quo consolideren:

- Onderwijsprogramma 2018-19 uitvoeren
Programma is uitgevoerd.
- Bezoekersaantal van minimaal 5.000 leerlingen halen
Ca 6.000 leerlingen in het reguliere Onderwijsprogramma en ca 2.000 leerlingen in projecten en campagnes.
- Bestaande activiteiten fine-tunen
De dinsdagochtend is structureel gebruikt om de activiteiten te fine-tunen. Dit is gebeurd met de inzet van een vrijwilliger. Vanaf volgend schooljaar wordt deze taak ingevuld door de adviseur Onderwijs & Educatie.
- Nieuwe activiteiten in praktijk testen
Alle activiteiten in het Onderwijsprogramma zijn getest en uitgevoerd.

Projecten & Evenementen

- Opdrachtgevers behouden en uitbreiden
Projecten in opdracht van vorig jaar hebben we opnieuw uitgevoerd (Bergen op Schoondagen en Kerstboominzameling) en uitgebreid met nieuwe opdrachten (Natuur in de Stad, Snoeproutes, Natuur in de Wijk).
- Deelnemen aan minimaal 2 evenementen
We zijn aanwezig geweest op de Brabantse Waldag en Waterpoortdag

Publieksontvangst & begeleiding

- Samenwerking met locatie-host van Stayokay (nieuwe functie per 1/7/18) starten
De bezetting van deze functie was nog erg wisselend, evenals de functie-invulling. Ondanks dat zijn er afspraken gemaakt over het verhuren van Kabouterpad en Boswachterpad tijdens sluitingstijden van het Klimbos en vormen zij het centraal aanspreekpunt voor de afstemming van zaalgebruik.

- Bemensing tijdens piekdruktes (vakantie, weekend, woensdagmiddag) realiseren
Dit is nog niet gerealiseerd. Belangrijkste reden is dat dit pas effectief is als we duidelijke afspraken met Stayokay over de rolinvulling en samenwerking kunnen maken. Vanwege de management-wisseling bij Stayokay was dat nog niet opportuun.
- Taakbeschrijving en werkinstructies opstellen
Uitgesteld. Zie vorig punt.

Vrijwilligerscoördinator

- Vrijwilligers inroosteren
Het rooster is voor de vrijwilligers altijd zichtbaar op de website. De vrijwilligerscoördinator ontvangt de aanmeldingen en vult de namen in in het rooster. Indien nodig verstuurt zij via de mail een oproep voor 'knelpunten'.
- Contact met scholen over de aanvragen onderhouden
De administratief medewerker (vrijwilliger) beheert het reserveringssysteem, verstuurt bevestigingen en beantwoordt vragen.
- Vrijwilligersbijeenkomsten en -trainingen verzorgen
We hebben drie bijeenkomsten gehouden (start schooljaar, start kalenderjaar en vrijwilligersuitje naar de Biesbosch) en één training (eetbare natuur)
- Nieuwe vrijwilligers werven
We hebben geen oproepen in de media gedaan. Via via en op eigen initiatief hebben 4 nieuwe vrijwilligers (waarvan één oud-stagiair) zich aangemeld.

PR & Communicatie

- Website actualiseren
Nieuwe website is live gegaan.
- Min. één bijeenkomst voor vrijwilligers en/of partners en/of onderwijs organiseren
We hebben op het eind van het schooljaar de partnerbijeenkomst "BBQ met landart experience" georganiseerd.
- Kleding voor de vrijwilligers verbeteren
Zomerjassen zijn aangeschaft.
- Kist met materialen voor evenement / marktkraam maken
We hebben als standaardmateriaal een speurtocht met grabbelton, en we gebruiken materiaal uit het bezoekerscentrum voor kraaminrichting. Evenementenkist is nog niet gemaakt.
- PR-materiaal voor NP en activiteiten voor recreanten maken
Folders voor het Kabouterpad en het Boswachterpad zijn gemaakt.

Administratie

- NME-gids voor schoolreserveringen fine-tunen
Aanpassingen tov 2017-18 zijn doorgevoerd.
- Overeenkomsten met vrijwilligers en partners administreren
Bestuursleden beheren de partnerovereenkomsten en VOG's.

Strategie & Beleid

- Haalbare business case maken van het traject "expo 2.0"
Insteek is om de expo stapsgewijs, hotspot na hotspot, te ontwikkelen. Uitvoering is gestart met eigen budget en 2 sponsors.
- Mogelijkheden voor basiskwalificatie Natuur- & Duurzaamheidsschool verkennen
Gestart met partnerschappen "Natuur en duurzaamheidseducatie" met basisscholen (11).
- Projectmatig werken op basisniveau brengen
We hebben een vast concept en stappenplan opgesteld wat we hanteren bij ieder project.

- Samenwerking met het nieuwe management van Stayokay vormgeven
Werksfeer is enorm verbeterd, afstemming met praktische zaken en zaalreserveringen verloopt nu vrijwel probleemloos.
- Organisatie met mix van vrijwilligers en professionals vormgeven
We hebben een projectleider en adviseur onderwijs & educatie aangenomen.
- Accountmanagement voor partners vormgeven
Er hebben individuele gesprekken plaatsgevonden en een partnerbijeenkomst. Ook is er een sponsorboek opgesteld.

2.3 Monitoring en sturing

Het bestuur heeft acht keer met de directeur vergaderd om de voortgang te bespreken, besluiten te nemen en bij te sturen. De agenda is opgedeeld naar 4 werkgebieden:

- Programma
Het educatief programma bestaat uit een onderwijsprogramma, (onderwijs)projecten en activiteiten voor recreanten.
- Positionering
Natuurpodium positioneren als centrum voor natuur- en duurzaamheidseducatie in de regio.
- Organisatie & Financiën
Er wordt gekeken naar beleid, personeel en financiën.
- Bezoekerscentrum
Kwaliteit van de expositie en uitstraling van het gebouw bewaken.

3. Verslag activiteiten 2019

3.1 Programma scholen

Het educatief programma dat in schoolverband kan worden gevolgd bestaat uit activiteiten uit het Onderwijsprogramma en Projecten. De projecten worden opgezet in samenwerking met onze partners van de overheid, ondernemers en onderwijs.

Leerkrachten van de scholen in de regio kunnen via een online-systeem activiteiten reserveren. Projecten worden in onderling overleg ingepland. Het Onderwijsprogramma 2018-19 is als bijlage toegevoegd.

5.500 BO-leerlingen hebben deelgenomen aan 220 activiteiten uit het Onderwijsprogramma.

800 VO-leerlingen hebben deelgenomen aan 18 activiteiten uit het Onderwijsprogramma.

In totaal hebben 6.300 leerlingen deelgenomen aan 239 activiteiten uit het Onderwijsprogramma.

400 VO-leerlingen hebben deelgenomen aan 7 thema-projecten.

1.300 BO-leerlingen hebben deelgenomen aan 7 thema-projecten.

In totaal hebben 1.700 leerlingen deelgenomen aan 13 thema-projecten.

Project	Doelgroep	Partners
project afval	Basisonderwijs	Sabic
project bijen	Basisonderwijs	Brabants Landschap, Klasseboeren
project duurzaamheid	Basisonderwijs	Coebbe
project kerstbomen	Bewoners Bergen op Zoom	Gemeente Bergen op Zoom, Stadlander, Intratuin
project Natuur in de Wijk	Basisonderwijs	Gemeente Bergen op Zoom
Project op Maat	Basisonderwijs	

project Circulaire Economie	Voortgezet onderwijs	Coebbe
Project Voedsel	Voortgezet onderwijs	Cargill, Klasseboeren
project Ecotoerisme	Voortgezet onderwijs	De Berk
project Natuur in de stad	Voortgezet onderwijs	Stadlander
project Snoeproutes	Voortgezet onderwijs	Saver, gemeente Bergen op Zoom-Roosendaal-Halderberge-Woensdrecht
project Uitkijktoren	Voortgezet onderwijs	Ro&Ad architecten
project Zwerfafval	Bewoners	Gemeente Bergen op Zoom, Stadlander, Sabic

In totaal hebben 8.000 leerlingen in schoolverband deelgenomen aan het educatief programma. In projecten nemen leerlingen gemiddeld drie keer deel aan een activiteit. Er is sprake van een stijging van ca. 1.500 leerlingen t.o.v. vorig jaar.

Gemeente	Aantal klassen BO	Aantal klassen VO	Aantal klassen projecten BO	Aantal klassen projecten VO
Bergen op Zoom	109	7	8	3
Halsteren	42	2	1	2
Woensdrecht	34	3	1	-
Steenbergen	21	-	-	-
Tholen	9	-	-	-
Roosendaal	-	5	-	3
Overig	-	-	-	2

3.2 Programma recreanten

Voor recreanten was in 2019 het Kabouterpad beschikbaar, is het Boswachterpad geopend en kan de GPS-speurtocht "Op Expeditie" voortaan alleen nog gehurd worden. Voor de verhuur van het materiaal is een zakelijke afspraak gemaakt met het Klimbos en Stayokay.

Product	Aantal verhuringen
Kabouterpad	264
Boswachterpad	35
GPS-speurtocht	39
Bezoekerscentrum	Gratis toegang, geen tellingen

Op aanvraag worden er activiteiten op maat georganiseerd voor (school)groepen, andere dan scholen uit de regio.

Product	Aantal reserveringen (personen)
Boswandeling	4 (49)
Natuur-spellen	4 (262)

3.3 Organisatie

Per 1 augustus is een adviseur Onderwijs & Educatie in dienst getreden voor 24 u/wk. Binnen deze aanstelling vindt een detachering plaats aan Brabants Landschap (locatie Kraaijenberg) voor 8 u/wk.

Per 1 december is de aanstelling van de projectleider voor minimaal één jaar uitgebreid tot 24 u/wk.

Voor de vrijwilligers zijn twee informele bijeenkomsten / uitstapjes (nieuwjaarsborrel en Biesbosch) georganiseerd en twee trainingen voor de deskundigheidsbevordering (eetbare natuur, ecologie). Het aantal actieve vrijwilligers is stabiel.

De stageplek is het hele jaar bezet geweest door achtereenvolgens een student en studente Onderzoeker Leefomgeving (Helicon, MBO) en twee studentes Pedagogisch Management Kind en Educatie (Fontys, HBO).

De reïntegratieplek is gebruikt door een medewerker van de gemeente Bergen op Zoom.

Er is een bijeenkomst van het bestuur en de directeur met de Raad van Advies geweest. Deze stond in het teken van de strategische visie. Belangrijkste conclusie was dat het product van Natuurpodium kwalitatief heel sterk is. Met aanvullend het advies om het concept van het Natuurpodium meer en beter uit te dragen, om niet alleen in de huidige constellatie maar ook op grotere schaal door te ontwikkelen.

Voor alle partners (en vrijwilligers) is er een BBQ met LandArt-experience georganiseerd. Tijdens deze informele bijeenkomst is teruggeblikt op het schooljaar 2018-19 en vooruitgekeken naar 2019-20. Vanuit zowel overheid, ondernemers, onderwijs werd positieve feedback gegeven op de ontwikkelingen.

Met de strategische partners en partners onderwijsprogramma, die structureel een financiële bijdrage leveren aan het Natuurpodium, zijn individueel gesprekken gevoerd over de samenwerking. Alle partners continueren de samenwerking, op één na (Ecopoint). In 2019 zijn er drie nieuwe partners (Allnex, ABBO, gemeente Steenbergen) bij gekomen.

Partners

Gemeente Bergen op Zoom	Cargill
Brabants Landschap	LambWestonMeijer
Gemeente Woensdrecht	Allnex
Gemeente Steenbergen	ABBO
Saver	Krinkels
Stadlander	Lindhout
Rabobank	Lowys Porquin Stichting
Sabic	Avans
Ricoh	

3.4 Positionering

De algemene naamsbekendheid is vergroot door regelmatig berichten op Facebook te plaatsen. Het Natuurpodium heeft nu ruim 700 volgers, een toename t.o.v. vorig jaar. In de lokale kranten zijn diverse berichten over het Natuurpodium verschenen en het Natuurpodium was een vast item in de serie "Watt Straks" van Zuid-West TV.

3.5 Bezoekerscentrum

De herinrichting van de expositie is begonnen. Met financiering vanuit de eigen begroting, Brabants Landschap en Landschap van Allure zijn de eerste drie 'hotspots' (mozaïeklandschap, zandvlakte, beuk) gerealiseerd. De uitkijktoren is opgeleverd. Er zijn drie observatieplatforms om het terrein en de bosrand te bekijken.

4 Financiën

	realisatie	<i>begroting</i>
BATEN		
Subsidies en sponsoring	117.150	120.000
Overige inkomsten	18.986	13.700
Projecten & activiteiten	36.650	70.000
Rente	6	100
	172.792	203.800
LASTEN		
Programma & expositie	20.395	23.000
Gesubsidieerde projecten		100.000
Personeel & organisatie	119.292	108.000
Positionering	11.025	14.000
Algemene kosten	8.472	7.900
	159.184	252.900
RESULTAAT	13.608	-49.100